

โครงการบริการวิชาการ
คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑. ชื่อโครงการ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การวางยาสลบและทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ
Big Cat Anesthesia and Dentistry Workshop

๒. ลักษณะโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ๓.๑ ศูนย์สุขภาพช้างและสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ๓.๒ บริษัท คัมเสื่อตระการ จำกัด
- ๓.๓ ภาควิชาคลินิกสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ๓.๔ งานบริหารงานวิจัย บริการวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. หลักการและเหตุผล

สัตวแพทย์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าในสภาพการเพาะเลี้ยง มีหน้าที่หลักในการจัดการสุขภาพและสวัสดิภาพของสัตว์ป่าที่อยู่ภายใต้การดูแล ซึ่งในการทำงานกับสัตว์ตระกูลเสือที่มีขนาดใหญ่ นั้น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการเคลื่อนย้าย การรักษาภาวะผิดปกติต่าง ๆ เผ่าระวังโรค การศึกษาและวิจัย รวมถึงการทำทันตกรรมส่วนใหญ่แล้วมีความจำเป็นที่ต้องกระทำการภายใต้การวางยาสลบทั่วตัวเพื่อให้สามารถควบคุมบังคับสัตว์ตระกูลเสือให้เป็นไปด้วยความปลอดภัยของทั้งผู้ปฏิบัติงานและตัวสัตว์ โดยการวางยาสลบในสัตว์ตระกูลเสือถือเป็นเหตุการณ์ที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในการออกฤทธิ์ของยา รวมถึงความชำนาญและประสบการณ์ของสัตวแพทย์แต่ละบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการฝึกปฏิบัติในการเลือกกลุ่มยาสลบและกระบวนการวางยา ให้เหมาะสมกับความผิดปกติของสัตว์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดต่อตัวสัตว์ ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง

โรคทางทันตกรรมเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งสามารถพบได้บ่อยในสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่าในกรงเลี้ยงหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ในตระกูลเสือ เช่น เสือโคร่ง สิงโต เสือดาว ที่มีรายงานการเกิดโรคทางทันตกรรมอย่างแพร่หลาย เช่น หินปูน เหงือกอักเสบ ช่องปากอักเสบ ฟันผุ ฟันแตกหัก โรครากฟัน และความผิดปกติของกราม เป็นต้น ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการได้รับบาดเจ็บ การจัดการทางด้านอาหารที่ไม่เหมาะสม หรือพฤติกรรมผิดปกติที่เกิดจากการจัดการในที่เลี้ยงที่ไม่เหมาะสม เช่น การกัดกรง เป็นต้น สัตวแพทย์ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์ตระกูลเสือเหล่านี้ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการตรวจโรคในช่องปากและฟัน และสามารถทำหัตถการที่เกี่ยวข้องกับการทันตกรรมพื้นฐานได้ อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจและการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับหัตถการและการตรวจสอบความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับโรคทางทันตกรรมของสัตวแพทย์ที่ทำงานดูแลสัตว์ตระกูลเสือในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยอาจทำให้โรคทางทันตกรรมนี้ถูกละเลยไป ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและสวัสดิภาพของสัตว์ในระยะยาวได้

ในการนี้ ทางศูนย์สุขภาพช้างและสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับบริษัท คัมเสื่อตระการ จำกัด เล็งเห็นว่า การฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการวางยาสลบเพื่อการทำทันตกรรมในสัตว์ป่าตระกูลเสือในปัจจุบันมีค่อนข้างน้อย ในขณะที่การทำหัตถการที่เกี่ยวข้องกับการทำทันตกรรมในสัตว์กลุ่มนี้เกิดขึ้นบ่อยแทบทุกครั้งที่มีการวางยาสลบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของสัตวแพทย์ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสัตว์ตระกูลเสือ รวมถึงสามารถประยุกต์นำเอาความรู้ที่

ได้ไปปรับใช้ในการวางยาสลบและทำทันตกรรมในสัตว์ป่าชนิดอื่นๆ เช่น สัตว์ตระกูลสุนัขป่า แมวป่า หมี และลิง ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะส่งผลช่วยในด้านการพัฒนาสุขภาพและสวัสดิภาพที่ดีของสัตว์เหล่านี้ และส่งผลต่อการอนุรักษ์เสือโคร่งและสัตว์ป่าอื่น ๆ ต่อไปได้ในอนาคต จึงได้ร่วมกับบริษัท คุ่มเสือตระการ จำกัด จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Big Cat Anesthesia and Dentistry Workshop) ขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของสัตวแพทย์ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสัตว์ตระกูลเสือในประเทศไทยในการวางยาสลบและทำหัตถการด้านทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพของสัตวแพทย์ที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสัตว์ตระกูลเสือในประเทศไทยในการวางยาสลบ และทำหัตถการด้านทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ

๖. ผู้เข้าร่วมโครงการ (หรือเป้าหมายของโครงการ)

๖.๑ ผู้เข้าร่วมอบรม ได้แก่ สัตวแพทย์ทางด้านสัตว์ป่าและสัตว์สวนสัตว์	จำนวน	๓๐ คน
จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย และผู้ที่มีความสนใจ		
๖.๒ วิทยากร	จำนวน	๖ คน
๖.๓ คณะทำงาน	จำนวน	๑๔ คน
	รวมทั้งสิ้นจำนวน	๕๐ คน

๗. สถานที่ดำเนินการ

๑. คุ่มเสือแมร์ริม อำเภอแมร์ริม จังหวัดเชียงใหม่
๒. คุ่มเสือแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

วันพฤหัสบดี ๕ - วันศุกร์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒ วัน

๙. รูปแบบและวิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑. เตรียมงาน	เพื่อวางแผนงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และหาผู้สนับสนุนโครงการ	๑. ประชุมทีมงานเพื่อวางแผนงานและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ๒. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการ	เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕	ศูนย์สุขภาพช้างและสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

<p>๒. ประชาสัมพันธ์ โครงการและ รับสมัคร ผู้เข้าร่วมอบรม</p>	<p>เพื่อรวบรวม ผู้เข้าร่วมอบรม</p>	<p>๑. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ทางสื่อออนไลน์ ๒. ทำหนังสือประชาสัมพันธ์ ถึงหน่วยงานเป้าหมาย</p>	<p>เดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕</p>	<p>ศูนย์สุขภาพช้าง และสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p>
<p>๓. อบรม เชิงปฏิบัติการ</p>	<p>เพื่ออบรมการวาง ยาสลบและทำ หัตถการด้านทันต กรรมในสัตว์ตระกูล เสือ</p>	<p>อบรมเชิงปฏิบัติการ ให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๓๐ คน ระยะเวลา ๒ วัน ณ คุ้มเสือแมริม และ คุ้มเสือแม่แดง สำหรับ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยแบ่งเป็นหัวข้อและมี วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ สำหรับแต่ละหัวข้อ</p>	<p>วันที่ ๕ - ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕</p>	<p>๑. ศูนย์สุขภาพช้าง และสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ๒. ภาควิชาคลินิก สัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๓. บริษัท คุ้มเสือ ตระการ จำกัด</p>
<p>๔. ประเมินผลและ สรุปโครงการ</p>	<p>เพื่อประเมินผล การจัดโครงการ และสรุปโครงการ</p>	<p>๑. ทำแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการ เข้าร่วมโครงการ ๒. สรุปโครงการและ จัดทำรายงาน</p>	<p>เดือน พฤษภาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕</p>	<p>ศูนย์สุขภาพช้าง และสัตว์ป่า โรงพยาบาลสัตว์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p>

๑๐. วิทยากร

๑๐.๑ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.น.สพ.ดร.เกรียงไกร ทองก้อน	อาจารย์ประจำภาควิชาคลินิกสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า
ผศ.น.สพ.ดร.นิธิตล บุรณพิมพ์	อาจารย์ประจำภาควิชาคลินิกสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า
อ.สพ.ญ.ดร.ภักนุช บันสิทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาคลินิกสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า
น.สพ.วรพงศ์ โกษารักษ์	สัตวแพทย์ ศูนย์สุขภาพช้างและสัตว์ป่า
ส.พญ.ณัชชา ชาวานาน	สัตวแพทย์ ประจำโครงการ MaCMU

๑๐.๒ บริษัท คุ่มเสื่อตระการ จำกัด

สพ.ญ.ชนากานต์ อารีวงศ์	สัตวแพทย์ประจำคุ่มเสื่อตระการ
------------------------	-------------------------------

๑๑. อัตราค่าลงทะเบียน

๑๑.๑ ค่าลงทะเบียนรอบก่อนกำหนด (Early Bird Rate) รายละเอียด ๔,๐๐๐ บาท

ภายในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๑.๒ ค่าลงทะเบียนรอบทั่วไป (Regular Rate) รายละเอียด ๕,๐๐๐ บาท

ภายในวันที่ ๑ - ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ ผลผลิต (ผลงานหรือผลผลิตที่คาดว่าจะสำเร็จตามโครงการ)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. งานอบรมเชิงปฏิบัติการ การวางยาสลบและ ทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ	การอบรมเชิงปฏิบัติการการวางยาสลบและ ทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ จำนวน ๑ ครั้ง
๒. สัตวแพทย์ทางด้านสัตว์ป่า และสัตว์สวนสัตว์ที่มี ศักยภาพในการวางยาสลบ และทำหัตถการด้าน ทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ	สัตวแพทย์ทางด้านสัตว์ป่าและสัตว์สวนสัตว์ ที่ผ่านการอบรม จำนวน ๓๐ คน

๑๒.๒ ผลลัพธ์ (ผลลัพธ์หรือผลสะท้อนที่เกิดต่อเนื่องมาจากผลผลิต)

- หน่วยงานมีบุคลากรที่มีศักยภาพในการวางยาสลบและทำหัตถการด้านทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ ซึ่งจะช่วยในด้านการพัฒนาสุขภาพและสวัสดิภาพที่ดีของสัตว์ในสถานที่เลี้ยงให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นและมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สัตว์ตระกูลเสือ
- เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อการพัฒนาและต่อยอดทางการปฏิบัติงานและวิชาการ

กำหนดการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การวางยาสลบและทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ
ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ – วันศุกร์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ คุ้มเสือแมริม อ.แมริม และคุ้มเสือแม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ณ คุ้มเสือแมริม อ.แมริม จ.เชียงใหม่

๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิด
๐๙.๐๐ – ๐๙.๔๕ น.	บรรยายเรื่อง หลักการวางยาสลบสัตว์ตระกูลเสือ โดย ผศ.น.สพ.ดร.นิธิตล บุรณพิมพ์
๐๙.๔๕ – ๑๐.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๐.๐๐ – ๑๐.๔๕ น.	บรรยายเรื่อง หลักการติดตามการวางยาสลบในสัตว์ตระกูลเสือ และภาวะแทรกซ้อนระหว่างการวางยาสลบ โดย อ.สพ.ญ.ดร.ภคินุช บันสิทธิ์
๑๐.๔๕ – ๑๑.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง การตรวจสุขภาพช่องปากและเครื่องมือทางทันตกรรม โดย ส.พญ.ณัชชา ชาวนาน
๑๑.๓๐ – ๑๒.๑๕ น.	บรรยายเรื่อง หัตถการด้านทันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ โดย ผศ.น.สพ.ดร.เกรียงไกร ทองก้อน
๑๒.๑๕ – ๑๓.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๑๕ – ๑๓.๔๕ น.	บรรยายเรื่อง ขั้นตอนการวางยาสลบเสือโคร่งของคุ้มเสือ โดย สพ.ญ.ชนากานต์ อารีวงศ์
๑๓.๔๕ – ๑๖.๐๐ น.	แบ่งกลุ่มสาธิตการปฏิบัติการ เรื่อง การวางยาสลบเสือโคร่ง และการทำทันตกรรม

กลุ่ม ๑ - ผศ.น.สพ.ดร.เกรียงไกร ทองก้อน

- ผศ.น.สพ.ดร.นิธิตล บุรณพิมพ์

กลุ่ม ๒ - สพ.ญ.ชนากานต์ อารีวงศ์

- ส.พญ.ณัชชา ชาวนาน

๑๖.๐๐ – ๑๖.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๖.๑๕ – ๑๗.๔๕ น.	ประชุมวางแผนการทำงานวันถัดไปและนำเสนอ
๑๗.๔๕ – ๑๘.๐๐ น.	จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับวันถัดไป
๑๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเย็น

กำหนดการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การวางยาสลบและพันตกรรมในสัตว์ตระกูลเสือ
ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ – วันศุกร์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ คุ้มเสือแมริม อ.แมริม และคุ้มเสือแม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

วันศุกร์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ณ คุ้มเสือแม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

วิทยากรประจำกลุ่ม	กลุ่มที่ ๑	ผศ.น.สพ.ดร.เกรียงไกร ทองก้อน น.สพ.วรพงศ์ โกษารักษ์
	กลุ่มที่ ๒	ผศ.น.สพ.ดร.นิธิตล บุรณพิมพ์ สพ.ญ.ชนากานต์ อารีวงศ์
	กลุ่มที่ ๓	อ.สพ.ญ.ดร.ภคนุช บันสิทธิ์ สพ.ญ.ณัชชา ชาวานาน

๐๖.๐๐ – ๐๗.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า
๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น.	เดินทางไปยังสถานที่ปฏิบัติงาน คุ้มเสือ อ.แม่แตง
๐๘.๐๐ – ๙.๓๐ น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ เรื่อง การวางยาสลบและพันตกรรมเสือโคร่ง
๙.๓๐ – ๙.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๙.๔๕ – ๑๒.๑๕ น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ เรื่อง การวางยาสลบและพันตกรรมเสือโคร่ง (ต่อ)
๑๒.๑๕ – ๑๓.๑๕ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๑๕ – ๑๔.๔๕ น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ เรื่อง การวางยาสลบและพันตกรรมเสือโคร่ง (ต่อ)
๑๔.๔๕ – ๑๕.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๕.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ เรื่อง การวางยาสลบและพันตกรรมเสือโคร่ง (ต่อ)
๑๖.๓๐ – ๑๗.๓๐ น.	ประชุมสรุปการทำงานภาคปฏิบัติ
๑๗.๓๐ – ๑๘.๐๐ น.	พิธีปิดและการมอบประกาศนียบัตร
โดย	ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพและสัตว์ป่า
